

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 16/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. H., N., zastúpenej advokátkou Mgr. E. S., N., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8 Co 128/2011 z 31. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. októbra 2011 mailom a následne 14. októbra 2011 poštou doručená sťažnosť M. H. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „navrhovateľka“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a [*«porovnateľných práv garantovaných Listinou základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd*

(ďalej len „dohovor“)»] uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 128/2011 z 31. mája 2011 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že *«1. Návrhom podaným z 21. 9. 2009 sa navrhovateľka domáhala obnovy konania č. 6 C 91/2002, ktoré sa viedlo pred Okresným súdom... o vydanie bezdôvodného obohatenia na návrh Ing. J. S. (v konaní bola v procesnom postavení odporcu, pozn.)... Uznesením sp. zn. 8 C 209/2009-86 z 9. 3. 2011... súd „návrh z 21. 9. 2009 na obnovu konania vo veci 6 C 91/2002 zamietol, a zaviazal navrhovateľku odporcovi nahradiť trovy konania vo výške 103,54 eur...“.*

O včas podanom odvolaní navrhovateľky proti prvoinštančnému rozhodnutiu Krajský súd... ako súd odvolací Uznesením sp. zn. 8 Co 128/2011-121 z 31. 5. 2011 rozhodol tak, že odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.».

3. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že namietané rozhodnutie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 10. októbra 2011.

4. Sťažovateľka namieta, že postupom a rozhodnutím krajského súdu „v konaní sp. zn. 8 Co 128/2011“ boli porušené jej v bode 1 označené práva zaručené ústavou, listinou a dohovorom, a to najmä tým, že krajský súd sa dôsledne nevysporiadal s jej odvolacou argumentáciou a „odvolacie dôvody označil za nepodstatné a bez vzťahu k meritu veci“.

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Krajský súd... v konaní spisová značka 8 Co 128/2011 porušil základné práva sťažovateľky... v zmysle čl. 46 ods. 1, 3, článku 47 ods. 2, 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy... a porovnateľné práva garantované Listinou... a Dohovorom...

Ústavný súd SR zrušuje Uznesenie Krajského súdu... sp. zn. 8 Co 128/2011 z 31. 5. 2011 a vracia mu vec späť na ďalšie konanie.

3. Priznáva sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia v konaní o ústavnej sťažnosti...“

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Sťažovateľka namietala porušenie označených práv (body 1 a 5) napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ktorý ako odvolací súd potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 8 C 209/2009-86 z 9. marca 2011, ktorým bol zamietnutý jej návrh na obnovu konania. (*„Odvolací súd... dospel k záveru, že je potrebné toto rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť.“*)

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil

žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

10. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namietala najmä porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 36 ods. 1 listiny... v spojení s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a taktiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru však neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len úspech v súdnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

11. Krajský súd v napadnutom uznesení sp. zn. 8 Co 128/2011 z 31. mája 2011 najskôr podrobne opísal skutkový a právny stav, z ktorého vychádzal okresný súd, oboznámil odvoláciu argumentáciu sťažovateľky a stanovisko odporcu („*sa... nevyjadril*“). Po konštatovaní, že „*preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že je potrebné toto rozhodnutie ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť*“, krajský súd svoje skutkové a právne závery formuloval takto: «*Odvolačí súd v zásade poukazuje na dôvody uvedené v napadnutom rozhodnutí súdu prvého stupňa ako na svoje vlastné v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 OSP a tieto dopodrobna opakovať nebude.*

Pre úplnosť však k veci udáva, že konanie o obnovu, ktorého sa navrhovateľka v danej veci domáha, vedené na Okresnom súde v Komárne pod sp. zn. 6 C 91/2002, bolo právoplatne ukončené dňom 14. 6. 2007, na základe rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 6 C/91/2002-230, zo dňa 26. 9. 2006, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 5 Co/301/2006-260, zo dňa 18. 4. 2007. V konečnom dôsledku bolo rozhodnuté tak, že

M. H. bola zaviazaná zaplatiť J. S. 12.363,- Sk s príslušenstvom. Vo zvyšku bola žaloba zamietnutá.

Na právoplatnosti tohto rozhodnutia nezmenilo nič ani dovolanie M. H. proti uvedeným rozhodnutiam, t. j. ani uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo/48/2008, 1 Cdo/49/2008 zo dňa 27. mája 2009, kedy dovolanie M. H. bolo odmietnuté.

Tvrdenia navrhovateľky o rozhodnutí – uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorého vyvodila, že Krajský súd v Nitre svojím rozsudkom zmenil rozsudok prvostupňového súdu bez zabezpečenia dvojišťančnosti súdneho konania na základe iného právneho posúdenia, bez možnosti účastníkov vyjadriť sa k takejto zmene, nie je takou skutočnosťou, ktorú má na mysli ustanovenie § 228 ods. 1 písm. a/ OSP. Preto toto jej tvrdenie vyjadrené v odvolaní je právne irelevantné a zavádzajúce. Obdobne i tvrdenia (bez ďalšieho) o ukončenom trestnom konaní č. OUV-489/10-KN-01, nie sú spôsobilé zvrátiť vyššie označené právoplatné rozhodnutie. Výhrada súdu, že navrhovateľka nikdy netvrdila, že odporca nebol spoluvlastníkom nehnuteľností, nie je vo vzťahu k predmetu sporu bezdôvodná, ako uviedla v odvolaní navrhovateľka, pretože práve na tejto skutočnosti, že odporca bol a aj v súčasnosti je spoluvlastníkom 1/6-iny spornej nehnuteľnosti, bol základ sporu medzi účastníkmi vedeného pod sp. zn. 6 C/91/2002. Konajúce súdy vo veci 6 C/91/2002 vychádzali zo zisteného skutkového stavu na základe vykonaného dokazovania a navrhovateľka v konaní o obnovu konania neuviedla žiadne skutočnosti, rozhodnutia, alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní, ak by pre ňu mohli privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, ani to, že tu možno vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, pokiaľ môžu privodiť pre ňu priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

Navrhovateľkou uvádzané rozhodnutia Ústavného súdu SR sa týkajú výlučne správnosti procesného postupu súdov. Prípis Okresnej prokuratúry Komárno OR PZ Komárno č. Pv/812/01 z 18. 5. 2009 tiež takýmto dôkazom nie je.

Naopak sú tvrdenia navrhovateľky v návrhu (aj v odvolaní) zavádzajúce, keď poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, že „odporca na spoločnom pozemku nemá žiadne veci“, keď toto je iba konštatovanie z návrhu J. S. k dovolaniu M. H., ktoré pokračuje tým, že „odporkyňa odovzdala veci do šrotu, rozobrala aj fóliovník...“. Toto nie

sú skutočnosti spôsobilé privodiť iné rozhodnutie vo veci sp. zn. 6 C/91/2002, keď predmetom tohto konania bolo práve znemožnenie užívania spoluvlastníckeho podielu J. S. M. H. a finančná náhrada z tohto titulu za obdobie od 16. 3. 2000 do 31. 12. 2001 (za ktoré obdobie bol J. S. v konečnom dôsledku úspešný).

Odvolanie navrhovateľky je v rovine teoretických úvah o procesných právach účastníka, bez konkrétneho uvedenia dôvodu, pre ktorý môže účastník právoplatný rozsudok napadnúť návrhom na obnovu konania, ktoré dôvody navrhovateľka neprodukovala ani v priebehu konania pred súdom prvého stupňa.

S poukazom na ustanovenie § 230 ods. 1 OSP je tiež potrebné uviesť, že z vyjadrení resp. podaní navrhovateľky v priebehu konania o obnovu konania nie je možné vyvodiť ani prípadné zachovanie (nezachovanie) trojmesačnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania (v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia, t. j.: návrh na obnovu konania treba podať v lehote 3 mesiacov od toho času, keď ten, kto obnovu navrhuje sa dozvedel o dôvode obnovy, alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť).

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil a to i v časti náhrady trov konania, keď je z obsahu spisu zrejmé, že právna zástupkyňa odporcu si náhradu trov konania riadne uplatnila (za tri úkony právnej pomoci) a súd prvého stupňa sa s týmto uplatnením nestotožnil iba čo do výšky uplatnenej náhrady a pre nejasnosť náhrady za stratu času túto nepriznal.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP a úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu v tomto konaní žiadne trovy nevznikli.»

12. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho

pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

13. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatne pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich procesnoprávných zákonných ustanovení najmä § 228 a § 234 (prípadne § 23 ods. 1) v spojení s § 219 ods. 1 a 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov je napadnuté rozhodnutie krajského súdu aj náležite odôvodnené a ústavný súd nezistil, aby ich aplikácia krajským súdom nebola ústavne konformná. V tejto súvislosti ústavný súd taktiež nezistil dôvody vyslovenia namietaného porušenia sťažovateľkou označeného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu podľa čl. 46 ods. 3, práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri tiež body 15 a 16) napadnutým rozhodnutím krajského súdu pre absenciu príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a označenými základnými právami. Nad rámec už uvedeného ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľka v súvislosti s namietaním porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 47 ods. 2 a 3, ako aj čl. 48 ods. 2 ústavy („a porovnateľnými právami garantovanými listinou a dohovorom“) napadnutým rozhodnutím krajského súdu v zásade ani neuviedla (relevantné faktické a právne skutočnosti), v čom konkrétne boli/mali byť uvedené práva porušené.

14. V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozhodnutím krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahovým základom uvedeného

práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 (resp. čl. 36 ods. 1 listiny) ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením označených práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 47 ods. 2 a 3, ako aj čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru („a porovnateľnými právami...“), preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. Nad rámec už uvedeného k časti sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd poznamenáva, že je potrebné ju odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj z dôvodu jej neprípustnosti.

16. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

17. V prípadoch namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy v dôsledku zbytočných prietáhov v konaní považuje ústavný súd za účinný prostriedok nápravy sťažnosť podanú predsedovi príslušného súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Účelom práva účastníka konania podať sťažnosť na prietahy podľa zákona o súdoch je poskytnúť príležitosť všeobecnému súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený jeho nečinnosťou alebo

nesprávnym postupom (I. ÚS 20/05). Až po vyčerpaní tohto prostriedku bez dosiahnutia jeho účelu sú v zmysle princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy splnené podmienky na konanie pred ústavným súdom. Ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti na ďalšie konanie bez splnenia tejto podmienky, ak sťažovateľ preukáže, že ju nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), najmä ak využitie uvedeného prostriedku nápravy nemožno vzhľadom na okolnosti daného prípadu pokladať za postup umožňujúci dosiahnuť účinnú ochranu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. III. ÚS 132/05).

18. Z obsahu sťažnosti a jej príloh nevyplýva, že by sťažovateľka v priebehu konania vedeného pred krajským súdom podala sťažnosť na prietahy predsedovi krajského súdu podľa § 62 ods. 1 zákona o súdech, a poskytla tým príležitosť všeobecnému súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený jeho prípadnou nečinnosťou. Keďže sťažovateľka nevyčerpala právny prostriedok, ktorý jej zákon na ochranu jej základného práva účinne poskytuje a na ktorého použitie je oprávnená v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ústavný súd odmietol v tejto jej časti sťažnosť ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Ústavný súd navyše zistil, že krajský súd v namietanej veci sťažovateľky rozhodol o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu z 9. marca 2011 (doručenému sťažovateľke 1. apríla 2011) uznesením z 31. mája 2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť 10. októbra 2011 a bolo právnej zástupkyňi sťažovateľky doručené 10. augusta 2011 (pozri body 2 a 3). Táto skutočnosť je tiež dôvodom signalizujúcim zjavnú neopodstatnenosť tejto časti sťažnosti a dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože od rozhodnutia súdu prvého stupňa a najmä jeho doručenia sťažovateľke 1. apríla 2011 (a následného podania odvolania) do rozhodnutia odvolacieho súdu 31. mája 2011 (resp. jeho doručenia sťažovateľke 10. augusta 2011) uplynuli necelé 2 mesiace (resp. 5 mesiacov), čo je časovo primeraný procesný postup na vybavenie tejto relatívne právne nenáročnej veci.

20. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku nepovažoval ústavný súd za dôvodné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2012